

SECTION—B

3. ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਕਿਨਰ ਦੇ ਸਕ੍ਰਿਆ ਅਨੁਕੂਲਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 16
4. ਪਿਆਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 16

SECTION—C

5. ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹਨ ? ਇਸਦੇ ਸਿਖਿਆਤਮਕ ਨਿਹਿਤਾਰਥਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8,8
6. ਤੁਸੀਂ ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਆਪਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8,8

SECTION—D

7. 'ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।' ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 8,8
8. ਅਨੁਰੂਪਤਾ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਅਨੁਰੂਪ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,12

SECTION—E

9. ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਵਿੱਧੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਓ।
- (ii) ਰੋਗਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਿਖਿਆਤਮਕ ਨਿਹਿਤਾਰਥ
- (iii) ਵਿਵਹਾਰਾਤਮਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਮਾਡਲ
- (iv) ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਲਾਭ। 4×4=16

(i) Printed Pages : 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	2	9	8
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	4
---	---	---	---

B.Ed. (as per Syllabus 2015-17) 2nd Semester
1046

LEARNING AND TEACHING (In all Mediums)
Paper : C-10 (Same for USOL Candidate)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :- The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION—A

1. Explain the meaning and principles of human development. 4,12
2. What is Cognitive Learning ? Discuss important components and types of cognitive learning. 4,6,6

SECTION—B

3. Discuss the role of Skinner's theory of operant conditioning in Behaviourism. 16
- Explain the cognitive theory of Piaget. 16

SECTION—C

5. What are the applications of teaching styles in the classroom ? Discuss the educational implications. 8,8
6. What do you mean by teaching-concepts through discovery ? Discuss the characteristics, merits and demerits of the model. 8,8

SECTION—D

7. "Micro teaching is used for certain teaching skills which can be developed with the help of micro teaching." Explain. 8,8
8. What is Simulation? Explain its parameters. Discuss the advantages of simulated teaching. 4,12

SECTION—E

9. Write short notes on the following :—
- (i) Differentiate between growth and development. 4,4
- (ii) Educational implications of Roger's theory. 4,4
- (iii) Behavioural modification model. 4,4
- (iv) Advantages of micro teaching. 4,4=16

(हिन्दी माध्यम)

Note :- The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION—A

1. मानव विकास के अर्थ और सिद्धान्तों की व्याख्या करो। 4,12
2. संज्ञानात्मक अधिगम क्या है? संज्ञानात्मक अधिगम के महत्वपूर्ण अंगों और किस्मों पर चर्चा करो। 4,6,6

SECTION—B

3. व्यवहारवाद में स्किनर के क्रियाप्रसूत अनुकूलन सिद्धान्त की भूमिका पर चर्चा करो। 16
4. पयाजे के संज्ञानात्मक सिद्धान्त की व्याख्या करो। 16

SECTION—C

5. क्लासरूम में अध्यापन शैलियों के क्या उपयोग हैं? इसके शैक्षिक निहितार्थों पर चर्चा करो। 8,8

6. आपका शोध द्वारा अध्यापन अवधारणाओं से क्या अभिप्राय है? इस मॉडल की विशेषताओं, गुणों और दोषों पर चर्चा करो। 8,8

SECTION—D

7. "सूक्ष्म अध्यापन का उपयोग कुछ अध्यापन कुशलताओं के लिये किया जाता है जिनको सूक्ष्म अध्यापन की सहायता से विकसित किया जाता है।" टिप्पणी करो। 8,8
8. अनुरूपता क्या है? इसके पैरामीटरों की व्याख्या करो। अनुरूप अध्यापन के लाभों पर चर्चा करो। 4,12

SECTION—E

9. संक्षिप्त नोट लिखो :
- (i) वृद्धि और विकास में अंतर दर्शाओ।
- (ii) रोगर के सिद्धान्त के शैक्षिक निहितार्थ।
- (iii) व्यवहारात्मक संशोधन मॉडल।
- (iv) सूक्ष्म अध्यापन के लाभ। 4,4=16

(पंजाबी अनुवाद)

Note :- The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION—A

1. मानव विकास ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,12
2. ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,6,6